

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sahibi
Türkiye Diyanet Vakfı

Yönetim

İSAM, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40 Üsküdar 34662 İstanbul
Tel : (0 216) 474 08 50 Faks : (0 216) 474 08 74 Elektronik posta : isam@isam.org.tr

Basım, Dağıtım ve Pazarlama

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

OSTİM Örnek Sanayi Sitesi, 1. cadde, 358. sokak 11 Yenimahalle 06370 Ankara
Tel : (0 312) 354 91 31 Faks : (0 312) 354 91 32 Elektronik posta : tdvyayin@diyanetvakfi.org.tr

© Bütün yayın hakları
Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Yazı ve fotoğraflar
kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

ISBN 978-975-389-427-2 (Takım)
978-975-389-652-8 (40. cilt)

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

İSLÂM

ANSİKLOPEDİSİ

CİLT 40

TANZİMAT - TEVECCÜH

İstanbul 2011

Başkan

Prof. Dr. M. Âkif AYDIN

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ

Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

Dr. Eyyüp Said KAYA

Başkan Yardımcıları

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

Dr. Eyyüp Said KAYA

Dr. Ömer TÜRKER

Genel Sekreter

Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU

İnceleme Kurulu

Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU (Başkan)
Doç. Dr. Ahmet ÖZEL (Başkan Yardımcısı)
Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU
Prof. Dr. Mustafa ÇAĞRICI
Prof. Dr. Metin YURDAGÜR (Koordinatör)

Araştırmacılar Kurulu

Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL
Prof. Dr. Hayreddin KARAMAN
Prof. Dr. Tahsin GÖRGÜN
Prof. Dr. Mustafa SİNANOĞLU
Doç. Dr. Salime Leyla GÜRKAN
Dr. Eyyüp Said KAYA

Araştırmacılar

Doç. Dr. Mehmet BOYNUKALIN
Doç. Dr. Salime Leyla GÜRKAN
Doç. Dr. Seyfi KENAN
Doç. Dr. Şükrü ÖZEN
Doç. Dr. Nuri TINAZ
Dr. Tuncay BAŞOĞLU
Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN
Dr. Semih CEYHAN
Dr. Vildan S. COŞKUN
Dr. Ali Hakan ÇAVUŞOĞLU
Dr. Eyyüp Said KAYA
Dr. Mehmet Suat MERTOĞLU
Dr. Halit ÖZKAN
Dr. Ömer TÜRKER

TEKNİK REDAKSİYON
Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU

Madde Tesbit ve İç Kontrol
Kasım KIRBIYIK

İmlâ
Dr. İsa KAYAALP

Teknik Kontrol
Prof. Dr. Hasan AKSOY
Prof. Dr. A. Azmi BİLGİN

Bibliyografya
İsmail ÖZBİLGİN
Abdülkadir ŞENEL

YAYIN MÜDÜRLÜĞÜ
Ahmet YILMAZ (Müdür)

Sayfa Düzeni
Nedim GÜNEY

Resimleme
Enis KARAKAYA / M.A.
Ahmet AKMAN

Çizim
Oğuz KALLEK

İSAM Yayınları
M. Emin ALBAYRAK (Grafik)
Ender BOZTÜRK (Sayfa Düzeni)
Sema DOĞAN (Yayın Takip)

SİPARİŞ ve TAKİP MÜDÜRLÜĞÜ
Sabahattin YENİCE (Müdür)

Ş. Memduh GÜZELER
Levent AKÇALAR
Ahmet Ali TONYALI

Dizgi
Mustafa DURSUN
Süleyman ÖZEL
Yılmaz SAMANCI

Tashih
Hüseyin Hilmi KURTULMUŞ
İnayet BEBEK
Mehmet GÜNYÜZLÜ
Osman SEVİM
Nedret TOPÇU
Rabia AYDIN

BİLGİ İŞLEM
Ş. Bilal ÇAVUŞOĞLU (Müdür)

Ali ÇETİNGÖZ
Ali Rıza SET
Coşkun YILDIRIMTÜRK

BASIM, DAĞITIM ve PAZARLAMA

TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Ömer KARA (İşletme Müdürü)
Ömer HASİPEK (Malî ve İdarî İşler Müdürü)
Önder SANÇAK (Ticaret ve Pazarlama Müdürü)
Nurettin SİĞİNÇ (Yayınlar ve Tesisler Müdürü)
Mahmut SÜLEYMANOĞLU (Satınalma Müdürü)
Yalçın AKTAN (Matbaa Şefi)

KÜTÜPHANE ve
DOKÜMANTASYON MÜDÜRLÜĞÜ

Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Danışman)

M. Birol ÜLKER (Müdür)
Recep YILMAZ (Müdür Yardımcısı)

Teknik Hizmetler

Ali Yücel YÜRÜK
Hüseyin KARAER
Salih SANDAL
Ali SAVRAN
Zeynep SAVRAN
Çetin TÜYLÜ

Okuyucu Hizmetleri

Abdurrahman M. HACIİSMAİLOĞLU
Suat ÇOBAN
Mehmet EĞİLMEZ
Eda YILMAZ

Satın Alma

Cemil Cahit CAN
Ekrem ARSLAN
Hasan DİRİARIN

Sürelî Yayınlar ve Mübâdele

Selahattin ÖZTÜRK
Fatma ÇALIŞKAN
Abdurrahman KAYA

Dokümantasyon

Cemal TOKSOY
Nuri TAŞKIN

Fotokopi

Şevki BAYKUŞ
Serkan KURU
S. Volkan KURU

Arşiv

Kenan YILDIZ
Nuray URGAÇ
Neslihan ARICI

Cilt Atölyesi

Kasım KARŞIĞIL
Ali SARICAN

MUHASEBE MÜDÜRLÜĞÜ

Atalay ALPTEKİ (Müdür)
Metin ALTINOK
Köksal DAL
Sercan SAMANCI

PERSONEL ve İDARİ İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ

Yakup KAHRAMAN (Müdür)
Halit ÖZÇELİK (Müdür Yardımcısı)
İbrahim AKMANOĞLU
Bayram GÜNEŞ
Emine ALTUN
Mustafa KALAYCI
Engin PARLAK
Rıdvan GÜNEL

İLİM KURULLARI ÜYELERİ

Prof.Dr. Hasan AKSOY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Ali Hakan ÇAVUŞOĞLU (Fıkıh)	Prof.Dr. Mustafa KARA (Tasavvuf)	Prof.Dr. İskender PALA (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Ömer Faruk AKÜN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İlyas ÇELEBİ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Enis KARAKAYA (M.A.) (İslâm Sanatları / Mimari)	Dr. Mehmet Ali SARI (Tefsir)
Prof.Dr. Ali AKYILDIZ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. Hayreddin KARAMAN (Fıkıh)	Prof.Dr. Muhittin SERİN (İslâm Sanatları / Hat)
Nurettin ALBAYRAK (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ (Fıkıh)	Prof.Dr. Ahmet KAVAS (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa SİNANOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Tayyar ALTIKULAÇ (Tefsir)	Prof.Dr. İsmail DURMUŞ (Arap Dili ve Edebiyatı)	Dr. Eyyüp Said KAYA (Fıkıh)	Abdülkadir ŞENEL (Hadis)
Doç.Dr. Muhammed ARUÇI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Dr. Mehmet EFENDİOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Mahmut KAYA (İlimler Tarihi, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Recep ŞENTÜRK (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Fahrettin ATAR (Fıkıh)	Prof.Dr. Feridun EMECEN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. İsa KAYAALP (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Nuri TINAZ (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Doç.Dr. Casım AVCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Sargon ERDEM (İslâm Sanatları / Müteferrik)	Doç.Dr. Seyfi KENAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Cengiz TOMAR (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Prof.Dr. Bîlal AYBAKAN (Fıkıh)	Prof.Dr. Mehmet ERKAL (Fıkıh)	Kasım KIRBIYIK (İlimler Tarihi)	Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. M. Âkif AYDIN (Fıkıh)	Y.Doç.Dr. Muhammed EROĞLU (Tefsir)	Prof.Dr. Ali KÖSE (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Aydın TOPALOĞLU (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Halis AYHAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Rıza KURTULUŞ (Fars Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Bekir TOPALOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Beşir AYVAZOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Semavi EYİCE (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. Günay KUT (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Metin TUNCEL (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)
Dr. Nihat AZAMAT (Tasavvuf)	Prof.Dr. Mustafa FAYDA (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. İlhan KUTLUER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Y.Doç.Dr. Zülfikar TÜCCAR (Arap Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU (Fıkıh)	Doç.Dr. İhsan FAZLIOĞLU (İlimler Tarihi)	Prof.Dr. Cevdet KÜÇÜK (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Ömer TÜRKER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Kemal BEYDİLLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Hilal GÖRGÜN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Mustafa Sabri KÜÇÜKAŞCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. İsmail TÜRKÖĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Doç.Dr. Mustafa L. BİLGE (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)	Prof.Dr. Tahsin GÖRGÜN (Fıkıh, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Mehmet Suat MERTOĞLU (Tefsir)	Prof.Dr. Abdullah UÇMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. A. Azmi BİLGİN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. M. Orhan OKAY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Süleyman ULUDAĞ (Tasavvuf)
Doç.Dr. Abdülhamit BİRİŞİK (Tefsir)	Fuat GÜNEL (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Reşat ÖNGÖREN (Tasavvuf)	Prof.Dr. Mustafa UZUN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. İdris BOSTAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Salime Leyla GÜRKAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Mustafa ÖZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Doç.Dr. İlyas ÜZÜM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN (Fıkıh)	Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Abdülkerim ÖZAYDIN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU (Fıkıh)
Doç.Dr. Mehmet BOYNUKALIN (Fıkıh)	Prof.Dr. Ömer Faruk HARMAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Abdülkadir ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Yusuf Şevki YAVUZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Nebi BOZKURT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. İbrahim HATİBOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Azmi ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti, İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. M. Saim YEPREM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Ş. Tufan BUZPINAR (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU (İlimler Tarihi)	Y.Doç.Dr. Nuri ÖZCAN (İslâm Sanatları / Mûsiki)	Prof.Dr. İsmail YİÇİT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Dr. Semih CEYHAN (Tasavvuf)	Prof.Dr. Mehmet İPŞİRLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Tahsin ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Metin YURDAĞUR (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Vildan S. COŞKUN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Âlim KAHRAMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Ahmet ÖZEL (Fıkıh)	Prof.Dr. Ahmet YÜCEL (Hadis)
Prof.Dr. Mustafa ÇAÇIRICI (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Cengiz KALLEK (Fıkıh)	Doç.Dr. Şükrü ÖZEN (Fıkıh)	
	Prof.Dr. M. Yaşar KANDEMİR (Hadis)	Prof.Dr. M. Sait ÖZERVARLI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	